

Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum

TOP-6.8.2-15-NY1-2016-00001

PROJEKTTERV – A turizmus munkaerőhiányát mérséklő program Nyíregyházán

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

KÉSZÍTETTE: MEGAKOM Tanácsadó Iroda

Kézy Béla

Komádi Mónika

Nagy Zsuzsa

Róka László

MEGBÍZÓ: Nyíregyháza Megyei Jogú Város
Önkormányzata

DÁTUM: 2017.03.31.

A DOKUMENTUM A „NYÍREGYHÁZI FOGLALKOZTATÁSI PAKTUM” CÍMŰ
PROJEKTHEZ KAPCSOLÓDÓAN KERÜLT KIDOLGOZÁSRA.

Az elkészült dokumentum Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzatának tulajdona. Bármely részének felhasználása csak az Önkormányzat előzetes engedélyével lehetséges!

Tartalomjegyzék

1	INDOKOLTSÁG, STRATÉGIAI ILLESZKEDÉS.....	5
1.1	INDOKOLTSÁG	5
1.2	STRATÉGIAI ILLESZKEDÉS.....	8
2	CÉLOK 10	
3	CÉLCSOPORTOK	11
4	TEVÉKENYSÉGTERV	12
5	VÁRHATÓ EREDMÉNYEK ÉS INDIKÁTOROK.....	15
5.1	EREDMÉNYEK	15
5.2	INDIKÁTOROK	16
6	PARTNERSÉG.....	16
7	HORIZONTÁLIS SZEMPONTOK.....	17
8	KÖLTSÉGVETÉS, FINANSZÍROZÁSI FORRÁSOK MEGJELÖLÉSE.....	19
8.1	KÖLTSÉGVETÉS	19
8.2	FINANSZÍROZÁSI FORRÁSOK MEGJELÖLÉSE	19
9	A MEGVALÓSÍTÁS IDŐTARTAMA.....	20
10	MONITORING.....	21

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: Illeszkedés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Konceptió és Program (Stratégiai és Operatív Program) prioritásaihoz	8
2. táblázat: Illeszkedés a Nyíregyháza Megyei Jogú Város ITS-éhez.....	9
3. táblázat: Számszerűsíthető eredmények.....	16

Diagramjegyzék

1. diagram: A projekt megvalósításának ütemterve	20
--	----

1 Indokoltság, stratégiai illeszkedés

1.1 Indokoltság

A hazai munkaerőpiac helyzetére jellemző az egyes országrészek közötti jelentős eltérés. A munkanélküliek és a foglalkoztatottak, valamint az elérhető álláshelyek – és nem utolsósorban a jövedelmek – egyenlőtlen eloszlása nagymértékben hozzájárul az területi különbségek meglétéhez.

Jelenleg leginkább szakképzett munkaerőből van hiány a munkaerőpiacon:

- egyrészt az elmúlt években jelentősen megnövekedett külföldi elvándorlás miatt,
- másrészt pedig azért, mert folyamatosan csökkent a szakiskolákba és szakközépiskolákba jelentkező diákok száma, azaz a középfokú oktatás egyre inkább a gimnáziumok irányába tolódott el.

Az első problémát főként a versenyképes fizetések és a kedvezőbb munkavállalói feltételek garantálásával, a másodikat pedig a megfelelően képzett utánpótlás biztosításával, a szakképzés átszervezésével és vonzerejének növelésével lehet hatékonyan kezelni.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye munkaerő-piaci mutatói az országos átlagnál kedvezőtlenebbek: az aktivitási és foglalkoztatottsági ráta, valamint a jövedelmi szint alacsonyabb az országos értéknél, miközben ebben a megyében a legmagasabb a munkanélküliségi ráta.

Nyíregyháza azonban megyeszékhelyként több szempontból is kiemelkedik a megye gazdaságából. Jövőbeli fejlődése érdekében kiemelten fontos, hogy fejlett helyi gazdasággal rendelkezzen, amely nagyszámú, minőségi munkahelyen keresztül magasabb jövedelmi szintet biztosít a városban és a tágabb munkaerő-piaci vonzáskörzetében élőknek. Az elmúlt évtizedekben folyamatosan nőtt a gazdaság „munkaerő-felszívó” képessége, olyan nagyvállalatok telepedtek meg, amelyeknek köszönhetően a foglalkoztatottság jelentősen bővült. Az extenzív fejlődés, azaz a foglalkoztatási ráta és a munkahelyek számának növekedése mellett azonban egyre nagyobb hangsúlyt kell fektetni arra, hogy a város meg tudja tartani és magához tudja

vonzani a magas (szak)képzettségű munkavállalókat is, ehhez pedig magas hozzáadottértékű és kedvezőbb jövedelmi szintet kínáló tevékenységek szükségesek.

A város gazdasági fejlődésében fontos az itt lévő befektetők megtartása mellett további beruházások idevonzása, ennek feltételeinek megteremtése. Tovább kell erősíteni a helyi vállalkozásokat, ennek érdekében ösztönözni szükséges a helyi termékek és szolgáltatások fogyasztását, amely elősegíti a helyben keletkező jövedelmek minél nagyobb részének városban tartását.

Nyíregyháza gazdaságának kiemelt ágazata a turizmus, amely a város arculatát is erőteljesen meghatározza, fontos alkotóeleme a városmarketingnek és a brand-építésnek. Az idegenforgalom alapját a fő turisztikai attrakciók (Állatpark, Sóstói Parkfürdő és Aquarius Élményszerető, Múzeumfalú, nagyrendezvények) jelentik, amelyek jelentős vendégforgalmat generálnak. Sóstógyógyfürdő, mint nemzetközi turisztikai célterület és gyógyhely kiemelt szerepet tölt be a város turizmusában. A turizmus további erősödéséhez szükséges a meglévő attrakciók fejlesztése, újabb vonzóerők kialakítása, valamint a vendégfogadás feltételeinek mennyiségi és minőségi bővítése.

Nyíregyháza deklaráltan turistabarát várossá szeretne válni, ennek érdekében a városvezetés közeljövőben meg kíván valósítani számos olyan fejlesztést, amelyek működtetéséhez és hosszú távú fenntartásához elengedhetetlen a megfelelő mennyiségű jól képzett munkaerő megléte. A város Integrált Településfejlesztési Stratégiájában a következő főbb infrastrukturális és soft jellegű fejlesztési elképzelések jelentek meg:

- Sóstógyógyfürdő gyógyhelyen egészségturisztikai és gyógyászati fejlesztések: gyógyszálló építése, új gyógyászati szolgáltatások kialakítása;
- Népi értékek bemutatása: Múzeumfalú fejlesztése, új önálló egységek kialakítása: pl. Beregi Csárda, Szatmári Pálinkafőzde, Cigány-tábor;
- Turisztikai célú kerékpárút fejlesztések, kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése;
- Egyéb attrakciófejlesztés: Nyíregyházi Állatpark fejlesztése, rekreációs célú vízfelületek növelése és megújítása, új erdei tornapálya kialakítása, lovas turisztikai útvonal kijelölése;
- Vendégfogadási feltételek javítása:

- minőségi kemping kialakítása,
- 4 csillagos szálláshely fejlesztése;
- Kiegészítő turisztikai szolgáltatások fejlesztése;
- Turisztikai programkínálat minőségi és mennyiségi fejlesztése.

Azonosíthatók azonban olyan hiányosságok, amelyek részben még nehezítik az ágazatban rejlő potenciálok maradéktalan kiaknázását. Ezek közül az egyik a magas színvonalú kiegészítő szolgáltatások viszonylag korlátozott kínálata – ennek megváltoztatásához pedig feltétlenül szükséges a megfelelően képzett és motivált munkaerő rendelkezésre állása.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal adatai alapján 2011 és 2015 között a szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás kategóriában a bejelentett álláshelyek száma folyamatos növekedést mutat 241-ről 342-re nőtt a kategóriában felmerült munkaerőigény száma. A kínálati oldalon ezzel szemben visszaesés figyelhető meg: 109-ről 51 főre csökkent azon nyilvántartott álláskeresők száma, akik ebben az ágazatban tudnának/szeretnének elhelyezkedni.

Főként a nyári szezonban jelentkezik erős hiány a megfelelően képzett és tapasztalt munkavállalókból a vendéglátás és turizmus területén: a viszonylag alacsony átlagfizetések miatt jelentős a Nyugat-Magyarországra és külföldre irányuló (időszakos és tartós) migráció, de nem teszi vonzóvá a szakmát a munkakörökkel járó fokozott terhelés sem.

A probléma kezeléséhez hozzá tud járulni a Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum is, amelynek általános célja a foglalkoztatottsági szint növelése és a kiegyensúlyozott munkaerő-piaci folyamatok biztosítása. Ehhez hozzájárul a komplex gazdaság- és foglalkoztatásfejlesztés, valamint a hátrányos helyzetű lakosság tartós munkaerő-piaci integrációja.

1.2 Stratégiai illeszkedés

Az alábbi táblázatok igazolják, hogy a Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum és a turisztikai ágazat egymást erősítő hatásai hozzájárulnak a megyei és városi szintű célok teljesítéséhez.

1. táblázat: Illeszkedés a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Konceptió és Program (Stratégiai és Operatív Program) prioritásaihoz

Prioritás neve	Illeszkedés leírása
4. prioritás: A megye gazdasági fejlődését elősegítő oktatási és innovációs rendszer kialakítása	A paktumprojekt hozzájárulhat a megye gazdasági versenyképességének növeléséhez, a foglalkoztatás bővítése érdekében a megyei gazdaság turisztikai igényeihez alkalmazkodó képzések kialakításával.
5. prioritás: A megyeszékhely komplex, integrált fejlesztése	Nyíregyháza, mint dinamikusan fejlődő turisztikai centrum jelentős hatást gyakorol a megye egészére. A megyeszékhelyről kiinduló komplex megyei turisztikai termékek kialakításával és marketingjével jelentősen megnövelhető a megye vendéglátásból származó bevétele. A fejlődéshez az ágazat foglalkoztatotti létszámának növelése elengedhetetlen.
10. prioritás: A leszakadó rétegek – ezen belül a romák – felzárkóztatása	A foglalkoztatási paktum keretében lezajló szakképzéseken a hátrányos helyzetben lévő lakosság részvétele elengedhetetlen. A képzéseknek és a bértámogatásoknak köszönhetően javulnak az elhelyezkedési esélyeik, megvalósulhat tartós társadalmi integrációjuk.

Forrás: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Konceptió és Program alapján saját szerkesztés

2. táblázat: Illeszkedés a Nyíregyháza Megyei Jogú Város ITS-éhez

Prioritás neve	Illeszkedés leírása
Á1: Versenyképes város	A Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum és az idegenforgalom szinergikus hatásai hozzájárulnak a versenyképes, nemzetközi színvonalú gazdaság, értékteremtő foglalkoztatás és az aktivitás növeléséhez.
Á2: Gondoskodó város	Javuló életminőség és a társadalmi különbségek csökkentése történik a hátrányos helyzetű lakosság képzettségi-foglalkoztatási szintjének növekedése által.
T1: Fejlett helyi gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely, magasabb jövedelmi szint	A paktumprojekt közvetlenül segítheti a turisztikai vállalkozások munkaerőigényének kielégítését, ezáltal nagy mértékben hozzájárul a gazdaság fejlődéséhez, a képzettebb munkavállalók magasabb jövedelmi szintet érhetnek el, ami növeli a város gazdasági teljesítményét.
T3. Pezsgő kulturális élet, rekreációs lehetőségek, fejlett turizmus	A település kulturális életének fellendítéséhez a turisztikai ágazatban meglévő szakemberhiány mérséklése szükséges. A paktumprojekt ehhez nagymértékben hozzájárulhat.
V1: A Belváros város-központi funkcióinak megerősítése és vonzerejének növelése	A cél eléréshez a belvárosi kiskereskedelmi egységek és vendéglátóhelyek színvonalas és változatos kínálatának fejlesztése nagyban hozzájárul, melyhez szükséges a jól képzett munkaerő kínálat rendelkezésre állása.
V7: A Sóstó környéki területek turisztikai, rekreációs és zöldfelületi funkciójának erősítése	A turisztikai célú fejlesztések nagyban hozzájárulnak a foglalkoztatottság növeléséhez, az infrastrukturális beruházások kivitelezése és üzemeltetése is szakképzett munkaerőszükségletet generál.

Forrás: Nyíregyháza Megyei Jogú Város ITS-e alapján saját szerkesztés

2 Célok

A program **átfogó célja** Nyíregyháza turizmusának fellendítése, az ágazat munkaerőpiaci helyzetének javítása által. A város turisztikai kapacitásának bővülése hozzájárul a gazdaság élénküléséhez. Az ágazatban rejlő lehetőségek kihasználásához szükséges a megfelelően képzett elérhető munkaerő rendelkezésre állása. Az átfogó cél eléréséhez az alábbi **specifikus célok** járulnak hozzá:

1. A turizmus mint életpálya népszerűségének javítása, pályaorientáció elősegítése

A cél elérése érdekében a fiatalok számára vonzóvá kell tenni az egyes turisztikai és vendéglátóipari szakmákat. A pályaorientációs tevékenységek elősegítik az utánpótlás nevelést, ezáltal az ágazat és az abban tevékenykedő vállalkozások fejlődését is.

2. Helyi termék és szolgáltatásfejlesztés

A helyi termékek és szolgáltatások kifejlesztése elősegítik a gazdasági fejlődést, a helyben meglévő munkalehetőségek meglétét. A helyi termékek és új szolgáltatások létrehozása erősíti az identitástudatot, és addicionális turisztikai vonzerőt is jelenthet.

3. A térségből elvándorolt szakemberek visszavonzása

Az ágazatot érintő jelentős szakemberhiányért nagymértékben a minőségi munkaerő belföldi és nemzetközi gazdasági elvándorlás felelős. A szakemberek visszavonzása jelentősen hozzájárulna az ágazat fejlődéséhez.

3 Célcsoportok

A **közvetlen célcsoport**ba tartoznak a megvalósítás során létrejött eredmények közvetlen használói, tehát azon személyek/szervezetek, akik/amelyek a szolgáltatások, támogatások végső felhasználóinak, kedvezményezettjeinek tekinthetők:

- helyi alap-, közép- és felsőfokú oktatási intézmények;
- alap-, közép- és felsőfokú oktatásban résztvevő diákok;
- turisztikai és vendéglátóipari végzettséggel rendelkező pályakezdők;
- felnőttképzésben résztvevő személyek;
- helyi turisztikai és vendéglátóipari vállalkozások;
- településről elvándorolt turisztikai és vendéglátói szakterületen dolgozók

A **közvetett célcsoport** azon személyek/szervezetek köre, akik/amelyek helyzetét az elért eredmények és hatások összetett mechanizmusokon keresztül befolyásolják:

- Nyíregyháza és tágabb értelemben Szabolcs-Szatmár-Bereg megye lakossága;
- a városba érkező és itt szolgáltatást vagy terméket fogyasztó turisták;
- helyi termékeket és szolgáltatásokat kínáló vállalkozások.

4 Tevékenységterv

1. Helyi szintű turisztikai partnerség megerősítése a munkaerőpiaci beavatkozások megvalósítása érdekében

Első lépésként fontos, hogy intenzív és rendszeres együttműködés jöjjön létre a turisztikai ágazatban érdekelt szervezetek és a meghatározó munkaerő-piaci szereplők (Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal, Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, Paktumiroda, képző intézmények) között. Biztosítani kell az ágazat jelenlétét a Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktumban. Mindez lehetővé teszi, hogy a turisztikai vállalkozások és szolgáltatók tapasztalatai, szükségletei és elvárásai közvetlenül becsatornázódhassanak a paktumprojekt rendszerébe.

2. Turisztikai hiányszakmák azonosítása

A helyi vállalkozások aktuális munkaerőigényére építve minden évben meg kell határozni azokat a turisztikai és vendéglátóipari szakmákat, munkaköröket (pl. szakács, felszolgáló), amelyek esetében helyi szinten nehézséget okoz megfelelő munkaerőt találni.

3. Turisztikai és vendéglátóipari képzések támogatása hátrányos helyzetű, közfoglalkoztatott és inaktív személyek számára

Mivel a turisztikai jellegű munkaerő-kereslet lényegesen meghaladja a kínálatot, ezért célzott képzési programokat kell indítani. Mivel az idegenforgalomban, különösen a fizikai jellegű munkakörökben kifejezetten alacsony a bérszínvonal, ezért alkalmas lehet arra, hogy pályakezdő fiatalok, alacsony iskolai végzettségűek és egyéb hátrányos helyzetűek számára első lépés lehessen a primer munkaerőpiacon. A képzések lebonyolítására a paktumprojekt is lehetőséget ad a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal közreműködésével.

4. Célzott munkaerő-piaci szolgáltatások biztosítása

Ahhoz, hogy az előbb említett célcsoport tartósan megjelenhessen munkavállalóként a turisztikai ágazatban, nagy hangsúlyt kell fektetni a szükséges munkaerőpiaci kulcskompetenciák javítására egyéni szinten – több okból is:

- egyrészt az idegenforgalom egyik fő jellemzője munkavállalási szempontból a rész- és időnyfoglalkoztatás, a rugalmas szerződések, a többműszakos munkarend, az éjjeli és hétvégi munkavégzés¹ és a nagyfokú leterheltség;
- másrészt az érintett célcsoport – éppen hátrányos helyzete miatt – jelenleg kevésbé alkalmas általánosságban is a munkavállalásra, de különösen arra, hogy ezeknek az extrém munkavállalási feltételeknek és munkaadói elvárásoknak megfeleljen;
- harmadrészt a turizmus szolgáltatásként kifejezetten érzékeny ágazat, a fogyasztók, azaz a vendégek közvetlen kapcsolatba kerülnek a munkavállalókkal és közvetlen visszajelzést adnak, adhatnak a szolgáltatás minőségéről, a negatív benyomások pedig azonnali és hosszú távú következményekkel is járnak – ezért a vendégközpontú hozzáállás alapvető elvárás a munkavállalók esetében.

A foglalkoztathatóság javításához szükséges kulcskompetenciák elsősorban különböző célzott munkaerő-piaci szolgáltatásokkal erősíthetők meg. Ezt a tevékenységet a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal koordinálhatja a leghatékonyabban.

5. Pályaorientáció, toborzás, munkavállalók megtartása és visszacsábítása

- Az utánpótlásnevelés érdekében pályaorientációs törekvéseket a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal szakmai vezetésével a Paktumiroda munkatársainak közreműködésével szükséges megvalósítani. Az általános iskolákban, illetve a középiskolákban pályaválasztás előtt álló tanulók számára célzottan népszerűsíteni kell a turisztikai ágazatban azonosított hiányszakmákat. Erre lehetőséget nyújtanak a sikeres fiatal szakmabelieket

¹ ICEG EC Ágazati elemzések – „Turizmus munkaerőpiaca Magyarországon”

bemutató rendezvények, osztályfőnöki órák, amelyeknek célja, hogy a turisztikai szektorban dolgozók közvetlenül a fiatalokkal oszthassák meg a tapasztalataikat, ezáltal ösztönözzék őket, valamint rávilágítsanak arra, hogy a jövőben milyen készségekre lesz szükségük, ha ebben az ágazatban képzelik el jövőjüket.

- A fiatalok helyben tartása érdekében meg kell teremteni azokat a körülményeket, melyek vonzóvá teszik számukra a turisztikai ágazatot (pl. versenyképes bérezés, fejlődési és előrelépési lehetőségek megléte, megfelelő színvonalú munkakörülmények, szakmai és emberi megbecsültség, in-house képzések megvalósítása). A diákmunkában rejlő lehetőségek kihasználása, szakmai gyakorlati helyek biztosítása a fiatalok számára szintén vonzó toborzási eszköz lehet. Az atipikus foglalkoztatásban, az egyszerűsített foglalkoztatásban rejlő előnyöket úgy kell kihasználni, hogy ezzel párhuzamosan előrelépési lehetőséget és stabilitást is biztosítani lehessen a munkavállalóknak.
- Az elvándoroltak visszavonzása érdekében a bérek magasabb színvonalúvá tétele, a munkakörülmények javítása, a túlzott munkaterhelés csökkentése, egyéb extra lehetőségek biztosítása (lakhatás biztosítása vagy lakhatási támogatás nyújtása, béren kívüli juttatások stb.).
- Munkáltatóknak javasolt új, innovatív toborzási módszereket is alkalmaznia, amelyekkel elérhetők és motiválhatók a fiatal és/vagy hátrányos helyzetű személyek: (szakmai) közösségi oldalak, közösségi média, online toborzócégek, közvetítő cégek által nyújtott lehetőségek kiaknázása, munkáltatói márka építés.

5 Várható eredmények és indikátorok

5.1 Eredmények

- A turizmus és vendéglátás területén foglalkoztatottak száma (illetve ezen belül a hátrányos helyzetű munkavállalók száma) emelkedik.
- Csökken a turisztikai és vendéglátóipari végzettséggel rendelkező álláskeresők száma.
- A turisztikai végzettséggel rendelkező (potenciális) munkavállalók száma megnő.
- Mérséklődik a helyi turisztikai és vendéglátóipari vállalkozások munkaerőhiánya.
- A munkáltatói elégedettség és vállalkozói stabilitás erősödik.
- Javul a város versenyképessége és vonzereje a turisztikai attrakciók piacán.
- A turisztikai kínálat és a fogadási feltételek folyamatos fejlesztése, valamint az ezt kiszolgáló képzett munkaerő hozzájárul az ide érkező vendégek elégedettségéhez, valamint számának és átlagos tartózkodási idejének emelkedéséhez.
- A turisztikai ágazat nagyobb arányt tesz ki a városi gazdaságban:
 - emelkednek a turisztikai és vendéglátóipari vállalkozások bevételei;
 - növekednek az Önkormányzat bevételei – egyfelől közvetlenül az idegenforgalmi adóból, másfelől közvetetten a jobban teljesítő helyi vállalkozások által fizetett iparűzési adóból.
- Az ágazatban elérhető bérszínvonal fokozatosan emelkedik, a munkakörülmények javulnak.

5.2 Indikátorok

3. táblázat: Számszerűsíthető eredmények

Indikátor neve	Típus (eredmény, output)	Mérték- egység	Bázis érték	Célérték
A turisztikai és vendéglátóipari szakképesítést szerzők száma	eredmény	fő	0	20
Az ágazatban meglévő munkanélküliek számának változása	eredmény	fő	51	20
Az ágazatban létrejövő új munkahelyek száma	output	db	0	30
Az ágazatba bevont hátrányos helyzetű foglalkoztatottak	output	fő	0	5

6 Partnerség

A projekt megvalósításáért Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata a felelős, a lehetséges közreműködő partnerek köre pedig az alábbi:

- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal,
- Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kereskedelmi és Iparkamara,
- Nyírség Turizmusáért Egyesület (Turisztikai Desztinációs Menedzsment szervezet),
- Nyíregyházi Turisztikai Nonprofit Kft.,
- Nyíregyházi Egyetem,
- Nyíregyházi Szakképzési Centrum,
- Nyíregyházi SZC Sipkay Barna Kereskedelmi, Vendéglátóipari, Idegenforgalmi Szakgimnáziuma, Szakközépiskolája és Kollégiuma,
- Helyi turisztikai és idegenforgalmi vállalkozások.

7 Horizontális szempontok

Környezeti fenntarthatóság

A turizmus kifejezetten olyan ágazat, amely érzékeny a környezet állapotára, ezért figyelmet kell fordítani arra, hogy a tervezett beavatkozások környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból is fenntarthatóak legyenek, az elért eredmények tartósan megmaradjanak. A megvalósításban érintett szervezetek a **környezeti fenntarthatósággal** kapcsolatos szempontokat az alábbi módon érvényesítik:

- Az érintett szervezetek önkéntes, együttműködő kapcsolatot tartanak fenn a társadalmi szereplőkkel, illetve a tevékenységeikkel érintett szereplőkkel környezetvédelmi ügyekben.
- A felmerülő (köz)beszerzések során annak mérlegelése, hogy milyen mértékben és formában lehet alkalmazni a zöld (köz)beszerzési alapelveket.
- A környezettudatos menedzsment és szervezés keretében a papíralapú kommunikáció és irattározás észszerű szintre mérséklése – a természeti erőforrások felhasználásának csökkentése érdekében. Törekedni kell újrahasznosított papír használatára, javasolt csak a legszükségesebb dokumentumokat kinyomtatni, lehetőleg kétoldalasban és fekete-fehér nyomtatással.
- A partnerségi egyeztetések során videókonferencia alkalmazása (utazás helyett), vagy környezetkímélő utazási módok választása (közösségi közlekedés, buszbérlés a személyautó helyett).
- A rendezvények esetében kerülni kell az egyszerhasználatos termékek, pl. poharak, evőeszközök használatát, vagy ezek közül újrahasznosított és könnyen lebomló anyagból készűltek javasolt előnyben részesíteni.
- Az együttműködésben résztvevő munkaadókkal kapcsolatos egyeztetések során tájékoztatást kell nyújtani a távmunka – mint környezetkímélő foglalkoztatási forma – bevezetésének előnyeiről.

Esélyegyenlőség

A megvalósító szervezetek a célcsoportra, valamint a szervezetre vonatkozóan az alábbi **esélyegyenlőségi** szempontok érvényesítését is szem előtt tartják:

- Fontos cél az esélyegyenlőség előremozdítása, valamint a „Semmit rólunk nélkülünk!” szempont érvényesítésével az esélyegyenlőségi célcsoportok képviselőinek bevonása a turizmus munkaerőigényének kielégítését célzó tevékenységekbe.
- Az érintett szervezetek a tevékenységek megvalósítása során az esélyegyenlőségi szempontokat figyelembe veszik, nem kirekesztőek egyetlen társadalmi csoporttal szemben sem, nem fogantatosítanak olyan rendelkezést, amely során hátrányos megkülönböztetésben részesül bárki vagy bármilyen társadalmi csoport neme, faji hovatartozása, bőrszíne, nemzetisége, nemzetiséghez való tartozása, anyanyelve, fogyatékosága, egészségi állapota stb. miatt.
- A foglalkoztatás során kiemelt figyelmet kell fordítani az egyenlő bánásmód követelményére (2003. évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról, 2012. évi I. törvény a munka törvénykönyvéről 12. §).
- A partnerség kialakítása során egyenlő eséllyel nyújtanak lehetőséget a részvételre és a bekapcsolódásra az érintett szervezetek és személyek számára.
- A turisztikai és vendéglátóipari vállalkozásokkal lefolytatott egyeztetések, tanácsadások során kiemelik az esélyegyenlőségi célcsoportokba tartozó személyek foglalkoztatásának előnyeit és esetleges hátrányait.
- Az idegenforgalmi foglalkoztatás fejlesztése érdekében a fő esélyegyenlőségi célcsoportok mellett más hátrányos helyzetű munkavállalók társadalmi és munkaerő-piaci részvételét is elő kívánják segíteni.
- A turisztikai ágazatban tervezett foglalkoztatásfejlesztéshez kapcsolódó nyilvános eseményeken, kommunikációjában és viselkedésében a fejlesztő és partnere esélytudatosságot fejez ki: nem közvetít szegregációt, csökkenti a csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

8 Költségvetés, finanszírozási források megjelölése

8.1 Költségvetés

Az azonosított beavatkozások összköltségét a tervezés jelen szakaszában nem lehet meghatározni, mivel az nagymértékben függ attól, hogy milyen hiányszakmákban és hány fő képzése, munkaerő-piaci felkészítése fog megtörténni. Minimálisan az alábbi költségtípusokkal kell számolni:

- képzéssel kapcsolatos költségek:
 - képzéshez kapcsolódó költség (az alkalmassági vizsgálat költségével),
 - képzéshez kapcsolódó utazási, étkezési és szállás költség,
 - képzés idejére szóló keresetpótló juttatás,
 - képzés ideje alatt igénybevett gyerekefelügyelet vagy más hozzátartozó ápolásának/gondozásának költsége;
- munkaerő-piaci szolgáltatások költségei;
- szakmai megvalósítók személyi jellegű ráfordításai.

8.2 Finanszírozási források megjelölése

A Nyíregyházi Foglalkoztatási Paktum fő célcsoportját jelentő hátrányos helyzetű álláskereső, inaktív és közfoglalkoztatott személyek számára szervezett idegenforgalmi és vendéglátóipari képzések és a nekik nyújtott munkaerő-piaci szolgáltatások a paktumprojekt költségvetéséből finanszírozható. Ezeket a tevékenységeket a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal látja el.

A partnerség megerősítése szintén lehetséges a paktumszervezeten belül egy önálló Turisztikai Munkacsoport létrehozásával, amely közösen meghatározhatja az ágazat jellemző hiányszakmáit (ennek külön költségvonzata nincs).

A pályaaorientációs, toborzási és egyéb – főként a munkáltatók által végzendő – tevékenységekre elsősorban a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program forrásai nyújthatnak lehetőséget, illetve saját forrásból is megvalósítható.

9 A megvalósítás időtartama

Annak érdekében, hogy valóban tartós munkaerő-piaci hatásokat lehessen elérni az idegenforgalmi ágazatban, legalább kétéves program megvalósítása szükséges. A projektterv 4. fejezetében meghatározott főbb tevékenységek lebonyolításának ütemtervét az alábbi Gantt-diagram mutatja be.

1. diagram: A projekt megvalósításának ütemterve

Tevékenység megnevezése	1. év				2. év			
	1. né	2. né	3. né	4. né	1. né	2. né	3. né	4. né
1. Helyi szintű turisztikai partnerség megerősítése a munkaerőpiaci beavatkozások megvalósítása érdekében								
2. Turisztikai hiányszakmák azonosítása								
3. Turisztikai és vendéglátóipari képzések támogatása hátrányos helyzetű, közfoglalkoztatott és inaktív személyek számára								
4. Célzott munkaerő-piaci szolgáltatások biztosítása								
5. Pályaorientáció, toborzás, munkavállalók megtartása és visszacsábítása								

Forrás: saját szerkesztés

10 Monitoring

A monitoring során a turisztikai ágazatban jelentkező munkaerőhiányt enyhítő program lényeges információinak összegyűjtése történik meg, amelynek nyilvántartása, rendszerezése és elemzése segít a végrehajtás nyomon követésében és az elért eredmények áttekintésében.

A monitoring célja a megvalósítás közben felmerülő lehetséges problémák időben történő felismerése, elősegítve ezáltal a projekt hatékony megvalósítását.

Fontos tehát kijelölni a monitoringtevékenység felelősét, gyakoriságát, formai elvárásait és a visszacsatolás módját:

- A megvalósítás koordinációjáért Nyíregyháza Megyei Jogú Város Önkormányzata felelős, a nyomon követés és értékelés a Paktumiroda feladata lesz.
- Rendszeres, tervezett monitoring látogatásokkal biztosítható, hogy a különböző programok megfelelő minőségben és szabályosan legyenek megszervezve.
- Féléves monitoring jelentés készítése, amely tartalmazza a kimeneti és eredményindikátorok értékének alakulását, az ennek alapján megfogalmazható következtetéseket és az esetlegesen szükségesnek tartott beavatkozásokat a program végrehajtásába. A jelentésnek az alábbiakra kell kitérnie:
 - a megvalósítással kapcsolatos tevékenységek és a vállalt indikátorok előrehaladása,
 - az esetlegesen felmerülő problémák azonosítása, a megvalósítás folyamatainak javítása érdekében végrehajtott intézkedések leírása,
 - a megvalósításra fordított pénzügyi források,
 - a szervezettel, célokkal és beavatkozásokkal kapcsolatos javaslatok, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is,
 - a következő periódusra tervezett tevékenységek és a szükséges szervezeti erőforrások és pénzügyi források meghatározása.